

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1942 augusztus 13.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 182. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Jelentős német térnyerés a Don és Volga között

A Kaukázus térségében gyorsan nyomulnak előre a tengely csapatok – Hiábavaló szovjet tömegtámadások Voronezs, Rzssev, és az Ilmen tó vidékén – Az angolok megismételték terrortámadásaikat a Rajna és Majna vidéke ellen, a polgári lakosság példásan fegyelmezett – A Földközi tengeren még tart a nagy csata Franciaország szembeszállna esetleges angolszász partraszállási kísérlettel

Jelentős katonai események pillanatnyilag csak a keleti arcvonalon és Földközi tengeren folynak. A keleti arcvonal helyzetére továbbra is a déli szakasz német sikerei és a középső arcvonalon folyó fokozódó hevesebb szovjet tehermentesítő támadások a jellemzők. Délen a németek előretörése három irányu: a Kaukázus felé, a Kaspi tenger felé és a Fekete tenger felé. A Kaukázus irányában többszáz kilométer hosszúságban üldöző harcok folynak. A Kaspi tenger felé aránylag kevés ellenállással törnek előre a németek és már a Kalmükföld fővárosát is elfoglalták. A német erők támadó éle ebben az irányban a legújabb jelentések szerint a Rosztov—Asztrahán közötti vonal mintegy kétharmadánál tart. A Fekete tenger felé irányuló német előnyomulás célpontjai a jelek szerint Anapa, Novo Rosziszsk és Tuapsze.

A Földközi tengeren három nap óta tart a nagy csata, amelyet a tengeri és légierők egy hatalmas angol hajókaraván ellen indítottak meg. Mint az olasz hadijelentés közli, a tengely támadásai már is jelentős sikerrel jártak és nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. Különösen a karavánt kísérő repülőgépanyahajókban és a brit légierőkben okoznak nagy pusztítást a tengely erők támadásai. Részletes jelentést, valószínűleg különjelentés formájában a következő napokra várnak a beavatók. A karaván kíséretét a földközitengeri angol hajóhad zöme képezi.

Az angol sajtó nem titkolja milyen súlyos a polgári lakosság helyzete a tengelyhatalmak által napról napra bombázott Málta szigetén. A Daily Herald szerint a máltai lakosság 90 százaléka skorbutban szenved és a betegség pusztító méreteket öltött. Ehez járul a vízhiány is. A házak legnagyobb részt romokban hevernek; újjáépítésekről szó sem lehet. A faltörmelékeket a repülőterek kijávitására használják fel.

Külföldön híreket terjesztettek arról, hogy angol, valamint amerikai részről lépések történtek, hogy Törökország engedje meg a feketetengeri szovjet orosz hajóhadnak a Dardanellákon való átjutását.

A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban egy kérdésre válaszolva kife-

lentették, hogy az angolok és az amerikaiak bizonyára nagyon szeretnék biztosítani ezeket a szovjet orosz egységeket, Törökország azonban szilárd magatartást tanúsít a tenger-szorosok kérdésében. Ezért Berlinben nem látnak semmiféle lehetőséget annak feltevésére, hogy Törökország éppen most hajlandó lenne lemondani eddigi magatartásáról.

A fegyvertelen

hindu nép a vele szemben alkalmazott angol erőszak fokozódása ellenére is folytatja harcát szabadságáért. Az indiai eseményekről szóló részletes jelentésünket lapunk más helyén hozzuk, itt azt jegyezzük meg, hogy Bombayban a tüntető hindu tömeg lerombolta Viktoria ki-

rállyó emlékművét is. A hinduk romboló és gyújtogató cselekményei főleg a vasúti, posta és rendőrségi épületek és adóhivatalok ellen irányulnak. Több városban torlaszokat emeltek a hinduk.

A hazájuk határain kívül élő hinduk a legnagyobb elkeseredés hangján bélyegzik meg az angol intézkedéseket a hindu szabadságmozgalom letörésére és rokonszenvükről biztosítják a harcolókat. A thaiföldi kormány szövívője is kifejtette, hogy országába a legnagyobb rokonszenvvel kíséri a hindu nép harcát és kijelentette, hogy Thaiföld azonnal elismeri a harcok sikeres befejezésével megalakítandó szabad hindu kormányt.

Míg Bombayban, Uj-Delhiben, Madurában, Poonaban folytatódnak

Német hadijelentés

Berlin, augusztus 13.

A vezéri főhadiszállás csütörtöki hadijelentése közli, hogy a Kaukázusban folytatódik a visszavonuló ellenség üldözése. A Manics folyótól északkeletre folyó előretörés során a német csapatok elfoglalták Elisztát, a Kalmükföld fővárosát.

A német légierők folytatták a menekülő ellenség nagymérvű bombázását. A feketetengeri hajózás elleni támadások során elsüllyedt egy szovjet órhajó, és több kereskedelmi hajó, 3 szállító hajó pedig kigyuladt.

A Volga és a Don közötti térségben jelentős újabb térnyerést értek el a német csapatok. A szovjet csatarepülőgépek támadást kíséreltek meg egy német repülőter ellen. A légi harcokban 28 szovjet gép megsemmisült.

Voronezs vidékén folytatódnak a harcok. Az ellenség nagy páncélos erőkkel támogatott támadásai mind összeomlottak. Két nap alatt ezekben a harcokban 234 szovjet páncélos semmisült meg. Rzssevől délkeletre és északra súlyos védőharcokat vív a német hadsereg. Az ellenség nagy támadásai sikertelenek maradtak. Ezekben a harcokban 71 szovjet páncélos semmisült meg. Az Ilmen tótól délkeletre folytatja az ellenség a hiábavaló támadásokat.

A keleti arcvonalon két nap alatt 161 szovjet repülőgép semmisült meg. Nyolc német gép nem tért vissza.

Északafrikában légi harcokban 12 angol repülőgépet lőttek le a német légierők.

Német tengeralattjárók a Földközi tenger keleti medencéjében elsüllyesztettek öt angol vitorlás hajót. A német és olasz tengeri és légi erők augusztus 11-e óta nagy angol hajókaraván ellen harcolnak a Földközi tengeren.

Az angol légierők csütörtökre virradóra megismételték terrortámadásaikat a Rajna és Majna vidéke ellen. Mainzban a fegyelmezetten viselkedő polgári lakosságnak sok vesztesége van. A brit bombák nagymérvű pusztításokat okoztak. Több támadó gépet lelőttek.

a véres zavargások, az indiai alkirály a Gandhihoz nem csatlakozott hindu és mozlím politikusokkal tárgyalásokat folytat egy olyan megoldásról, amely az indiai alkotmányjogi kérdéseket a háboru tartamára is rendezné, bár a dominiumi státust London továbbra is csak a háboru utáni időre ígéri.

Laval

kormányát elismerte és egyenjogúvá tette a francia hadsereg katonáival a Szovjet ellen harcoló önkéntes légió tagjait, ami nagyjelentőségű lépés, mert ezzel a francia kormány tényekkel támasztotta alá azon sokat hangoztatott álláspontját, hogy az új Európa oldalán áll. Másik nagyjelentőségű francia állásfoglalás az a Washingtonhoz intézett jegyzék, amely közli, hogy esetleges angolszász partraszállás esetén Franciaország megvédi területeit.

Franciaország helyzete ma ismét nehezebb; több jelentés szerint a lakosság körében nem kismértékű nyugtalanság észlelhető. A második arcvonalról érkező hírek és az angolszász hatalmak állítólagos támadó szándéka érthető érdeklődést keltenek Franciaországban. De Brinon a meg nem szállt Franciaország párizsi követe egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a láthatár már derülni kezd a franciák számára és rövidesen különböző könnyítések várhatóak, de hozzátette, hogy a német-francia tárgyalások még mindig nem csekély nehézségekbe ütköznek.

Laval március óta, amióta a kormányt átvette, tagadhatatlanul eredményeket ért el. Bár a francia-német viszonyban lényeges változás nem történt, úgy, ahogy elosztatta Németország gyanúját. A francia kormány állandóan mérsékletre inti a lakosságot, hangoztatja azt a készséget, hogy Németországgal együttműködjék. Ugyanakkor azonban elég gyakoriak a megszállott területen a merényletek, amelyek természetesen a kormányok viszonyára is kihatnak. Lavalnak sok belső ellentétet kell leküzdenie. Nemcsak a merényletek elkövetőivel, a kommunis-tákkal és a lakosság angolszászbarát részével áll szemben, hanem meg kell küzdenie bizonyos szélsőséges francia pártokkal is.

Vichy üzenete Washingtonhoz:

Franciaország nem tűrné tétlenül az angolszász kpartraszállását

és van elegendő ereje ahhoz, hogy megvédje területét és elfojtsa az esetleges lézadási kísérleteket

Vichy, augusztus 13.

Az OFI francia hírszolgálat jelenti: Angolszász részről az utóbbi időben azt állították, hogy a francia kormány és a francia hadsereg semleges maradna, ha az angolszászok partraszállást kísérelnének meg Franciaország területén. Ezzel kapcsolatban a francia kormány hivatalos cáfolatot juttatott el az Egyesült Álla-

mok külügyminisztériumához. A francia jegyzék leszögezi, hogy a francia kormánynak szilárd elhatározása, hogy mint Dakar és Szirtia esetében is tette, megvédje határait mindennemű támadással szemben. A francia haderő elég erős ahhoz, hogy megvédje Franciaország területét és az esetleges felkelést már csírájában elfojtsa.

Prága:

A hazaáruló Benesnek nincs joga egyezményeket kötni és nyilatkozni a cseh-morva nép nevében

Prága, augusztus 13.

(Német Távirati Iroda) A cseh-morva védelem-kormány hivatalos nyilatkozatot tett közre, amely megállapítja, hogy most, amikor a Német Birodalom ellenségeinek tulsó reménye is szertefoszlott a szovjet hadsereg verebése és az afrikai helyzet alakulása folytán, a nép és hazaáruló Benes hihetetlen lépést jelentett be, amelyre Eden angol külügyminiszter szükségesnek tartotta ünnepélyesen kijelenteni, hogy Anglia a müncheni megállapodást nem tartja magára kötelezőnek. Ezzel kapcsolatban megállapítja a prága cseh-morva törvényes kormány, hogy az emigráns Benesnek, akit a cseh népből kiközösítettek, semmiféle jogcím nincs arra, hogy a cseh nép nevében bármilyen egyezményt kössön, vagy nyilatkozzék, mert ezt a lehetőséget államelnöki tiszttségéről való lemondásával, azóta folytatott politikájával és a cseh nép elárulásával eljátszotta. Benes, mint a nép és állam árulója Hacha és az általa kinevezett törvényes prágai kormány a cseh nép elsőszámu

közellenségévé nyilvánította. A cseh népre kötelező megállapodásokat, csak Hacha államelnök és kormánya köthet. Ez a kormány és a cseh lakosság leszámolt mindazokkal az ábrándokkal, amelyeket a Szovjet és Anglia győzelmében reménykedő londoni emigránsok kergetnek és szilárdan áll azokon a jogalapokon, amelyekben Hitler vezér a cseh nép jövőjét leszögezte Európa ujjaépítését. Nem London és szövetségei fogják végrehajtani, hanem Németország fegyveres győzelmé, amelyben a cseh nép, mint a Német Birodalom hű alattvalója rendíthetetlenül hisz.

SAUCKEL BIRODALMI HELYTARTÓ SZEMLEUTON KIEVBEN

Berlin, augusztus 13.

A Német Távirati Iroda közli, hogy Sauckel birodalmi helytartó a keleti területek német munkaszervezési főmegbízottja szemleuton van a keleti tartományokban. A helytartó néhány napot Kievből töltött.

3500 hindu áldozata van eddig az indiai rendcsinálásnak

Zürich, augusztus 13.

Az angol hírszolgálat bombay jelentése szerint tegnap estig 3500 hindu áldozata volt az indiai zavargásoknak. Ezek közül 500 a halott, a többi sebesült. Valószínűnek látszik, hogy az áldozatok száma sokkal több a hivatalosan jelentett számnál, tekintve, hogy az angol hírszolgálat is erősen cenzurázott híreket közöl.

Indiában a kórházak tulszúfoltak. Az áldozatok golyótól és ólommal töltött bambuszbotoktól sebesültek meg.

Bangkokai jelentések szerint a britek által alkalmazott módszerek még inkább elmérgesítik a helyzetet és fokozzák a nyugtalanságot Indiában. Bombayban a brit katonaság sortűzet adott le a tüntetőkre, akik megtámadták és kövekkel dobálták meg egy katonákat szállító tehergépkocsit. Zaveriben újabb véres összeütkö-

zésekre került sor. A tüntetők több rendőr őrházat felgyújtottak a postát pedig szét akarták rombolni. 150 embert letartóztattak. Új Delhiben a bankok bezárták kapuikat. Ahmedabadban újabb 1 halálos és 12 áldozata van a brit sortűznek. Naggurban is sok hindu meghalt és megsebesült. A hatóságok elrendelték a kimaradási tilalmat. A zavargások tegnap még a késő éjszakai órákban is folytak. A Cooperatívé szövetkezet székházát felgyújtották a hinduk.

Bombayban újabb jelentés szerint ismét sortűzet adtak a tüntetőkre. Ot ember meghalt, 30 megsebesült. Poonából újabb 4 halálos és 10 sebesült áldozatot jelentenek.

Alahabadban a tüntetők szétrombolták a rendőrségi épületet és a távbeszélő valamint táviró berendezéseket és vonalakat.

Török kikötőkbe menekül a szovjet flotta

Isztambul, augusztus 13.

(Bud. Ért.) Szovjet hadihajó egységek futottak be a feketetengeri török kikötőkbe. A hajók személyzetét a törökök internálták.

LÉGITEVÉKENYSÉG NYUGATON

Berlin, augusztus 13.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők csütörtökre virradóra Északkelet-

anglia partvidékének hadifontosságú célpontjait romboló és gyújtó bombákkal árasztották el.

Az angolok csütörtökre virradóra Németország nyugati tartományait, főleg Mainz városát bombázták. A polgári lakosságnak veszteségei vannak. Az eddigi jelentések szerint négy brit gépet lőtt le a légvédelem.

BRAZILIA

MEGSEMMISIT 75.000 ZSÁK KÁVÉT

Madrid, augusztus 13.

(Német Távirati Iroda) Rio de Janeiróból érkezett hír szerint Brazília kereskedelemügyi miniszter a kávé világgiazi árának fenntartása céljából elrendelte 75.000 zsák kávé megsemmisítését. Ugyanezen okból Brazília 1931 óta 57,7 millió zsák kávé semmisített meg.

FAJOS LÁBAKNAK:

gumiharisnyát, ludtálp-betétet bőrből, haskötőket, sérvkötőket, irigátor, betegápolási cikkeket a legnagyobb választékban kaphatja. (Külön szobában megpróbálhatja, női kiszolgálás.)

Szaküzletünkben vásároljon:

FEHÉR DROGÉRIA, ZOMBOR

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 158.

PÉNTEK—VASÁRNAP

Hat hét boldogság

Főszerepben: TOLNAY KLÁRI, KISS FERENC, SZILLASSY LÁSZLÓ, PETHES FERENC, PETHES SÁNDOR

Pótműsor: magyar és német híradók

18.000 KINAIT EJTETTEK FOGLYUL A JAPÁNOK

Tokió, augusztus 13.

A Domei iroda jelenti, hogy Kinában tisztogató hadműveletek közben az utóbbi két hónapban 18.000 foglyot ejtettek a japánok. A kínai veszteség halottakban 3.000 volt.

EGYPTOMBAN HASZNÁLHATÓ AZ ARAB NYELV

Kairó, augusztus 13.

A akirói rádió jelentése szerint az egyiptomi képviselőház megengedte, hogy az arab nyelvet a hivatalos hatóságokkal szemben is használják az arabok.

ONGYILKOS LETT A LISSZABONI JUGOSZLÁV KÖVETSEG TITKÁRA ÉS FELESÉGE

Lisszabon, augusztus 13.

(OFI) Lakásán holtan találták Trpkovics Mirkót, a jugoszláv követség titkárát és feleségét. Mindkettőjük fejét golyó furta át. Azt hiszik öngyilkosságot követtek el.

SZABOTÁLÓKAT TARTÓZTATTAK LE SVÉDORSZÁBAN

Stockholm, augusztus 13.

(OFI) A göteborgi rendőrség letartóztatott három svéd állampolgárt, akik angol ügynököktől 6000 koronát fogadtak el, hogy szabotázs akciókat hajtsanak végre vasutvonalak és hajóállomások ellen.

Amerikai csapatok érkeztek Egyiptomba

Szofia, augusztus 13.

(Bud. Ért.) Ideérkezett jelentések szerint az egyik egyiptomi kikötőbe amerikai csapat szállító hajó érkezett, amely amerikai csapatokat tett partra.

77 MILLIÁRD DOLLÁR AMERIKA HADIKIADÁSA

Washington, augusztus 13.

Az Egyesült Államok hadikiadásait a folyó költségvetési évben 77 milliárd dollárban irányozták elő. Ebből adóból csak 24 milliárdot tudnak fedezni, a többit kölcsönképen veszi fel a kormány.

Roosevelt összehívta a csendesóceáni haditanácsot

Newyork, augusztus 13.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök összehívta a csendesóceáni haditanácsot.

Az Egyesült Államok helyettes hadügyminisztere beszédet mondott a hadüzemek munkásai előtt. Kijelentette, hogy szeretné, ha a hadihelyzet kedvező alakulásáról számolhatna be, sajnos, azonban még mindig ott tart Amerika, hogy védekezésből nem mehet át támadásba. Hangsúlyozta, hogy csak két lehetősége van Amerikának: a győzelem, vagy a halál. Vagy ölünk, vagy megölnek bennünket — mondotta.

Az amerikai hírgyűnkösek jelentik, hogy De Gaulle egyik torpedórombolóját elsüllyesztették a németek.

**A moszkvai rádió vészkiáltása:
Kockán forog a Szovjet
sorsa**

Róma, augusztus 13.

A Stefani iroda jelentése szerint a moszkvai rádió tegnapi adása valóságos vészkiáltás volt. A rádió szerint az ország sorsa rendkívül válságos és döntő fordulathoz érkezett el. A Szovjet sorsa forog kockán. Egy napig sem szabad késlekedni a védelemmel.

Ugyancsak a Stefani iroda közli a Popolo di Roma jelentését, mely szerint az Egyesült Államokban örthetetlennek tartják Sztalin azon eljárását, hogy még a moszkvai amerikai nagykövet közbejárására sem volt hajlandó fogadni Brandley tábornokot, aki Roosevelttel személyes üzenetével repült Moszkvába. Az olasz lap gúnyosan megjegyzi, hogy Sztalin úgy látszik nem tartotta sürgősnek Roosevelttel levelezés elolvasását, hiszen egyetlen levél sem helyettesítheti a második arcvonalat és a Szovjet helyzetén még Roosevelttel személyes levelezéssel sem lehet segíteni.

**ROOSEVELT SZERINT EZ A HÁBORU AZ
EGÉSZ ZSIDÓSÁG HÁBORUJA**

Stockholm, augusztus 13.

(Német Távirati Iroda) Svéd lapjelentések szerint a tegnapi zsidó újév alkalmából Roosevelt amerikai elnök, Knox haditengerészeti miniszter és az USA kereskedelemügyi minisztere személyes levélben fejezte ki jókívánásait a zsidó hitközségeknek. Roosevelttel levelezésben hangsúlyozta, hogy ez a háboru az egész zsidóság háboruja is.

**AZ ADÓHIVATALOKAT IS SZÉTROMBOLJÁK
A HINDUK...**

Stockholm, augusztus 13.

A brit hírszolgálat jelentése szerint a hinduk Indiában felgyújtják és szétrombolják a postahivatalokat és adóhivatalokat.

**Biztosítson tüzkár ellen,
kára megtérül!**

**WASHINGTON SZERINT MÉG TART A NAGY
CSATA A SALAMON SZIGETEK VIDÉKÉN**

(Német Távirati Iroda) Brit közlés adja hírül, hogy washingtoni különjelentés szerint a Salamon szigetek vidékén még tart a nagy tengeri és légi csata. Közlebbit nem közölnek.

LÉGIRIADÓ SVÁJCBAN

Hivatalos közlés szerint szerdára virradóra idegen gépek berepültek Svájc középső, keleti és déli részei fölé. Mindenütt elrendelték a légiriadót.

ELSÜLLYEDT EGY UJABB SVÉD GŐZÖS

Hivatalosan közlik, hogy a Sygin nevű svéd gőzös aknára futott és elsüllyedt. Legénységét megmentették.

**A NÉMETEK ELSÜLLYESZTETTEK EGY
ANGOL HADIHAJÓT**

A német tengeri erők elsüllyesztették az Eagle angol cirkálót. A hadihajó 21.600 tonnás volt. Fegyverzete kilenc 12,2, négy 10,2, négy 4,7 és 8,4 centiméteres ágyuból, valamint 13 légelhárító gépfegyverből állt. Békeidőben 21 repülőgépet vitt magával.

A nagyvilágból

Melbournei jelentések szerint az ausztráliai kormány 70 millió dolláros kölcsönt vesz fel a hadikiadások fedezésére.

A Török parlament megszavazta a szükséges költségeket annak érdekében, hogy a Heraklion szorosban kiemeljék az elsüllyedt hajók roncsait.

A VÁSÁR TARTAMA ALATT
V. B. ragyogó üveg
és styl csillárok csak
BUDAPEST, AKÁCSA-UTCA 7

**Levéltitok megsértésével vádoltak
egy községi jegyzőt**

**Felbontotta a hivatalos levelet és elolvasta, dacára annak,
hogy nem neki címezték**

A zombori törvényszéken Frey Imre dr. tanácsa érdekes ügyet tárgyalt. A vádlottak padján Wasch Ferenc szilberekai vezető jegyző és Leicht Sebestyén szilberekai műszaki rajzoló ültek. A vád igen érdekes volt ellenük.

**A vezetőjegyzőt levéltitok megsértésével
vádolta a királyi ügyész.**

A vádlottak ellen a vizsgálatot Szalkai Ferenc szeptapári csendőrparancsnok feljlesztésére indították meg. A feljelentés szerint Wasche József vezető jegyző felbontott és elolvasta, állítólag le is másolt egy hivatalos levelet, amelyet a szegedi ügyészség a szilberekai csendőrparancsnoksághoz intézett.

Mivel Szilberekén csendőrparancsnokság nincs, a levelet a szeptapári csendőrségnek kellett volna átadni, de a jegyző, mint a vádirat mondja, a levelet hosszabb ideig magánál tartotta, azt felbontotta és elolvasta.

Az érdekes ügy előzménye a következő: Aczél Gyula szilberekai esperesplébános megbizta id. Bacher Márton, hogy szedje be az egyházi adót. Bacher a megbízásnak igyekezett is eleget tenni, s egy napon, amikor a község-

zán volt, találkozott Leicht Sebestyénnel, aki megkérdezte tőle, hogy milyen jogon szedi az egyházi adót. A szilberekai rajzoló nagy hangon kiabált, hogy ilyen adó nem létezik, s megkérte a vezető jegyzőt, távolítsa el a község-házáról Bachert.

Ugyanaznap este Leicht kijelentette a Kulturbundban, hogy

csak az együgyűek fizetnek egyházi adót. Aki ezek után is akar fizetni, az csak menjen.

A plébános jelentést tett az esetről és ebben az ügyben kért vizsgálatot a szegedi ügyészségtől. A levél azonban a jegyző kezébe került, aki ezt le is fordította Leichtnek.

A tárgyaláson a jegyző kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A levelet tényleg felbontotta, mert azt hitte, hogy a község-házára jött. Később a levelet betette egy másik borítékba és át akarta adni a csendőrségnek.

A tanúk nem vallottak a vádlottak ellen.

A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság felmentette a vádlottakat.

**Több vendéglőst ítelt el a zombori
rendőri büntetőbíró**

**Hustalan napon hust adtak, engedély nélkül táncot rendeztek,
nem tartották be a zárórát**

A m. kir. rendőrség zombori kapitánysága 1942. augusztus hó 11-én és 12-én, kedden és szerdán, a hustalan napokon a városban levő éttermeket, vendéglőket és kifőzdéket ismétellen ellenőriztette s ennek eredményeként Erhardt József vendéglős és Mamuzsits Katalin kifőzdőtulajdonos ellen kihágási eljárás indult azért, mert a tilalom ellenére sült hust szolgáltak fel.

A zombori rendőrkapitányság rendőri bírójára Karly Bálint vendéglőst azért mert rendőr-

hatósági engedély nélkül kerthelyiségében táncot engedett meg 60 pengő pénzbüntetésre ítélte, mely behajthatatlanság esetén 6 napi elzárásra változtatható át.

Malbasits György és Jajits György vendéglősöket, azért mert korcsmájukat zárórán túl nyitva tartották és italt szolgáltatottak ki 10 napi elzárás helyettesítő 50 pengő, illetőleg 5 napi elzárást helyettesítő 30 pengő pénzbüntetésre ítélte.

**Kerékpárpumpával akarta kicsikarni a szülői
beleegyezést a heves udvarló**

Pavakovics János 24 éves béregi napszamos özvegy Radicsév Mátyásnéval és annak igen csinos leányával dolgozott együtt Volk Péter tanyáján. A fiatalok meg szerették egymást, de az anya semmiről sem akart hallani.

Paavkovics többször is megállt munka közben, szép szavakat mondott a leánynak, aki szívesen is vette a fiu udvarlását. A nagy szerelem utjába azonban akadályokat gördített özvegy Radicsévné, aki rászólt a legényre, hogy hagyja a leányt

dolgozni. Szerelemből nem lehet megélni, a gazda nem azért fogdata fel őket répat szedni, hogy udvaroljanak egymásnak.

A legényt az anya ellenkezése annyira kihozta sodrából, hogy berohant a tanyára, ahonnan egy kerékpárpumpával tért vissza. A pumpával rátámadt özvegy Radicsév Mátyásnéra, akit agyba főbe vert. A szerencsétlen asszonyt a szálláson tartózkodók és a kihágásra felügyelő hentesek szabadtették ki a legény kezei közül.

**Sirkeresztekkel tüzelt egy zombori
kegyeletsértő**

Gromilovics Rezső ötven éves zombori munkást azzal vádolták, hogy még a télen rendszeresen lopkodta a Rókus temetőből a kőrhadt sirkereszteket. Cár Ádám temetőőr lesbe is állt fiával, de nem tudta rajtacsipni a kegyeletsértőt.

Napokkal később Gunic Györgye figyelmeztette Cárt, hogy Gromilovics fur-

csa alakú fát fűrészszel szobájában és azzal tüzel. A kegyeletsértő ellen eljárást indítottak. Gromilovics a főtárgyaláson azzal védekezett, hogy a keresztet fia találta az uton és hazahozta. A törvényszék több tanu kihallgatását rendelte el s a tárgyalást elnapolta.

Komáromi honvédek hősies küzdelme a keleti fronton

(M. kir. 1. honvéd haditudósító század közlése)

A hólvadástól a nagy támadás beálltáig a bolsevista hordáknak igen sok idő állott rendelkezésre, hogy tartós védelemre berendezkedjenek. Ezt az időt alaposan ki is használták. Utak mentén a dombhajlatokban több tüzgép és tücatnyi ember befogadására alkalmas erődítményeket építettek. A községek és városok bejárait farönkökkel eltorlaszolták. Fontosabb gócpontok előtt háromvonalas védőrendszert készítettek. Tüzrendszerüket előre megszervezték és a nagy támadás megindulásakor az aknamezők mögött talán nyugodtan pipáltak és gondolták magukban:

— Jöjjetek csak magyarok és németek, itt ugyan nem fogtok átjutni!

De a mi hadvezetőségünk sem tétlenkedett. Repülőerőnk már régen kiharcolták a légiuralmat és azóta tartják. Felderítő gépeink kitűzött feladattal mindig berepültek az ellenséges légiterbe, ahol az erődítmények fekvését és az utakat fényképezték. Légiharcra ezekben az időkben nem is igen kerül sor. Az oroszok már egészen megszokták a magyar és német repülőgépek gyakori megjelenését és szentül meg voltak győződve, hogy bombáink már kifogytak, mert ezek a gépek csaknem kivétel nélkül bombázás nélkül tértek vissza.

De ami késik, nem mulik. A közös hadvezetőség később egymásután adott parancsot a bombázó kötelékeknek romboló feladatok megoldására. Vasuti állomásokat, hadüzemeket és erődítményeket kellett bombáznunk. Ezt a parancsot a repülők százszázalékban végre is hajtották. Megtiltották azonban nekik, hogy az uton menetelő csapatokat bombázzák. Mert az utak előretörendő csapataink számára is szükségesek. Pilótáink ennek a parancsoknak is eleget tettek. Békés olvasóink azonban egy pillanatra se ringassák magukat abban a hitben, hogy az orosz csapatok kényük-kedvük szerint közlekedhetnek. Nem, mert pilótáink bombáikat az út mentén jobbról vagy balról tíz-tizenöt méterre dobták le és a bombák repeszéi olyan pusztítást vittek véghez az ellenség soraiban, hogy az utról pillanatok alatt eltűnt a menetelő oszlop, utána pedig repülőink géppuskákkal szórták meg a menekülő csapatokat.

A KOMÁROMIAK ELŐTT NINCS AKADÁLY

A komárommegyei bakák egyik legfiatalabb zászlóaljparancsnokával, B. L. századosal beszélgetek, kérésem, mondjon valamit katonáiról. Ügyiátszik azonban, hogy a százados ur nem a hegyed, hanem a cselekedet embere. Röviden csak ennyit mond:

— Zászlóaljaim kemény küzdelemben vett részt és embereim egytől-egyig megállották a harcot.

Itt azután K. A. vezérkari százados vette át a szót. Ő a harcok alatt állandóan figyelemmel kísérte B. L. százados zászlóaljának küzdelmét. — Ez a zászlóalj — mondja — a támadás megindulásakor a hadosztály áttörési vonalának sulypontján kapott alkalmazást. Parancsnoka példás magatartásával zászlóalját magával rántotta. Az aknamezőkön átjutva az ellenséges ellenállást megtörték s villámgyorsan haladtak a támadás célja felé. Ahol valami ellenállás mutatkozott, ott B. százados személyesen jelent meg. Intézkedett a tüzgépek beállításánál. Személyes bátorsága minden emberét fölvilágyozta, s rohamra ragadta. Ennek tulajdonítható, hogy az egyébként igen szívósan védekező ellenséges csakhamar megpuhult és megfutamosodott. B. szds. ezzel a lendülettel igen sok magyar vért mentett meg. A lendületesen előretörő zászlóaljja a szomszédságában harcoló fegyvertársak csak másnap délelőtt 11 órakor értek be akkor, mikor amaz már azt a parancsot kapta, hogy álljon meg és elszigeteltségében tartson ki addig, amíg jobb és bal szomszédjai beérnek. B. százados ez a parancs nagyon kellemetlen, hátrányos helyen érte. Hogy a terepben jól megkapaszkodhassék, valamit vissza kellett volna vonulnia. Ezt azonban az ellenség megtorpanásnak, a gyengeség jelének foghatta volna föl s vérszemet kapott volna ellentámadásra. B. százados ezért merész lendülettel átvette

magát az előtte lévő folyón s a tulsó parton lévő ellenséges erődöket — bár tüzéségi támogatásban nem volt része — harc nélkül vette be. Az oroszok látva a magyar zászlóalj mindent elsöprő lendületét, pánikszzerűen üritették ki állásaikat és vad futásban kerestek menedéket. B. százados zászlóalja érte el először a kitűzött célt. Az ő személyi merészségének köszönhető, hogy a folyó keleti oldalán igen erősen kiépített és a modern erődítések minden elképzelt elemével megszervezt. ellenséges védőállást ugyyszólván vér nélkül tudtuk kézbe venni. Az itteni erődök bevételeének különösen a további harcok kimenetelére volt nagy jelentősége.

A VÉDŐÁLLÁSOK ELŐTT FATANKOKAT ALKALMAZTAK AZ OROSZOK

B. százados eddig csak restelkedve szerényen hallgatott, de itt köbeszölt:

— Századparancsnokaim feladatuk magaslatán állottak és a zászlóalj úgy ment előre, mint egy gépezet.

— A folyón való átkeléskor azonban meghűlt ereimben a vér. Az ellenséges bunkerek felől négy hatalmas páncélkocsi ijeszítő tüzgépeinek csövei ásitoztak zászlóaljam felé. Egy pillanatra megtorpantam. De amikor láttam, hogy nem mozognak és főként nem tüzelnek, úgy döntöttem, hogy ezeket a szörnyetegeket kikerülöm. A kitérés sikerült is. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy a védőállást az oroszok egymás után hagyják el. Közben német zuhanóbombázók közeledtek felénk. Jeleztem, hogy minden rendben van, de amikor a német pilóták meglátták a hatalmas páncélkocsikat, vércseként csaptak le és egymásután oldották ki bombáikat. Utána még vagy négy német zu-

hanóbombázó vette észre a harcokcsikat és szintén több bombát oldott ki felette.

— Nagyon kíváncsi voltam ezekre a szörnyetegekre és a bombatámadás után előrementem, hogy megnézzem őket. Meglepettem. De meglepetésem kellemes volt. Mert ezek az orosz páncélos harcokcsik egyszerű — fából készültek. Trükknek nagyon jó, de sok eredményt nem igen lehet elérni vele. Elszigeteltségemben különösen jobbszárnyamat féltettem, mert itt nagy volt a szovjet ereje. Később azonban megtudtam, hogy a hézagra csapatokat indítottak segítségemre. Később észleltem, hogy a másik oldalamon lévő hézagot saját tüzéségünk állandóan tűz alatt tartotta.

— A komáromi honvédek a nagy roham után fél napi pihenőt kaptak. A pihenőt mind egyikük borotválkozással, mosakodással és tisztálkodással töltötte.

Egy kicsit elgondolkodik, majd így folytatja:

— Boldogan mesélték egymás között, hogy az egyik erdőcsoportban skierült egy nagyobb orosz csoportot bekeríteniük. Közben az ezredparancsnokságtól kijött egy magasabb rangú tiszt, közölte, hogy már nemcsak az erdőt kerítették be, hanem egy másik katlannak is berártak a száját.

Az oroszok mindig nyugatról várják a magyarokat és eddig még csaknem kivétel nélkül keletről törnek be állásaikba.

A nagy hadigépezet különben simán gördül előre. Jobbról melleltünk a tüzéség lövi az erdőt. Felettünk zuhanóbombázók huznak el, hogy a következő pillanatban az ellenség felett kioldják halált osztogató bombáikat. A gyalogság pedig egyre szűkebbre huzza a zsákokat, úgyhogy a bentrekedt ellenség már fuldokol benne. Az oroszok tömegesen adják meg magukat.

Kiéhezve, lerongyolódva, remegő kezüket magasra emelve bujnak elő az erdőből. Két magyar honvéd nyolevanas csoportot kísér be a városba; ott már háromezer fogoly várja, hogy mi lesz a sorsa.

Sz. Kovács Imre, hadnagy.

Hőség Indiában

KARACHI. — Az utolsó hetekben gyakran tűnődtem azon, hogy hogyan bírták ki az idegen uralkodók és hódítók Delhi nyári hőségét azokban az évszázadokban, amelyekben még nem voltak villamos szellőztetők és hűtőtelepek. Miután éveken át éltem trópusi klíma alatt, India fővárosában csaknem elviselhetetlennek találom a nyarat. Az időjárás egyébként egyáltalán nemcsak az európaiakat sújtja; a hinduk éppoly súlyosan szenvednek tőle.

Egy hindu kolléga, aki 37 év óta először nem mehetett Simlába nyaralni, így nyilatkozott: „Delhi nyáron olyan mint a pokol, amikor az ördögnek rossz kedve van. Az utóbbi napokban körülbelül az volt az embernek az érzése, hogy elevenen megpörköli. Egyáltalán nem vonom kétségbe, hogy katonailag célszerű az ellenség elől elitkolni minden adatot az időjárásról, mindamellett úgy vélem, hogy időnként némi kis tájékoztató a melegről egyenesen elrettentő hatása volna.”

A legrosszabb az, amit Indiában „száraz hőségnek” hívnak. Ilyenkor az egész világ mintegy a forróság örvényébe szüllyed, ahol minden élet megállni látszik, ahol a levegő elveszíti nedvességét, ahol a rovarok elszáradnak és az emberi értelm azzal fenyeget, hogy csődöt mond. Ebben a szárazságban minden emberi lény kétféle módon szenved. Az európaiak élénken sajnálják, hogy a reggeli lapok nem közölnek többé meteorológiai adatokat. Régebben bizonyos bűvös megkönyvedés érzése fogta el őket, amikor azt olvasták, hogy előző nap Delhi-ben 47 C fokot mértek. Alahabadban pedig 50-et és Jacabafurdón egyenesen 54-et.

Mások viszont úgy érzik, hogy megrabolták őket bizonyos mártir-glóriától, amelyre régebben büszkéek voltak. Amikor a feleség vagy a menyasszony a magas hegységek hűvös világában ül, akkor a férfi, akinek a sikaág gőzölgő forróságában kell dolgoznia, minden további nélkül feltételezi, hogy „ő” naponta részvétteljesen követi az időjárás görbéket. Most viszont félnek, hogy a hölgyek 20 foknál vígan élvezik az életüket és elfelejtkeznek azoknak a szen-

vedéseiről, akik kénytelenek munkájuk mellett kitartani.

Feltehető, hogy a hő-görbe a politikával is bizonyos kapcsolatban áll. Az utolsó évek történetében minden nagyszabású hindu népmozgalom vagy ilyenkor kezdődött, vagy ilyenkor érte el a tetőfokára. Kétségtelenség tartják, hogy a hőség — a pillanatnyilag gyengélkedő — Gandhit is befolyásolja. Amikor két évvel ezelőtt Simla hűvös légkörében felkereste az alkirályt, hajlandó volt a Westminstert ért rombolások felet néhány könnyet ontani. A whar-dai izzó forróság most arra csábítja, hogy minden angolt haza igyekezzen küldeni Angliába.

Delhiből Karachiba utazva, India néhány legforróbb vidékén haladtam át, ahol az ember alig bírja megérteni, hogy hogyan lehet ilyen időjárás mellett élni és dolgozni. A vasutvonalat kísérő számtalan falu csalhatatlan bizonyossága annak, hogy India túlnépesedett ország, hiszen lakosai bizonyára más helyeket keresnének fel, ha ilyen helyek egyáltalán találhatóak volna! Néha az az érzésünk, hogy örökon át egy forró kemencén át húrcol bennünket a vonat. Az egyik pályaudvaron, ahol megálltunk és csorázni, a főpincér kijelentette nekem, hogy a személyzet sohaem bírja ki tovább két hétnél — ha valaki tovább marad, az legalább is arra mutat, hogy jó okai vannak eltűnni egy időre a városból, igazi boldogsággal szívja aztán az ember egy ilyen utazás után a tenger hűvös szellőjét.

W. B.

Ha csakugyan jól akarja érezni magát, menjen el esténként a

„Kék szőlőfürt”
szép kerthelyiségébe

Minden este kitűnő cigányzene!
Vasár- és ünnepnap tánc.
Meleg és hideg ételek, kitűnő fajborok!
Figyelemes és pontos kiszolgálás!
Telefon: 349.

Szines ceruza

Tapzárta előtt volt, sietnem kellett, amikor bejött. Talán az írógépek gyorsan kopogó és acélosan éneklő hangja csalta be, talán más vonzotta a szerkesztőségi szobámba, nem tudom. Szőke haja volt, csodálkozó, nagy kék szeme, s hóna alatt rongyos kis pulloveret szorongatott. Merüléssel jött és megállt mögöttem. Megnézte az írógépet és a telefonnál babrált valamit.

Végigjárt a szerkesztőséget, csodálkozva nézett fel a sok könyvre majd nekitámaszkodott az íróasztalnak. Láttam szememben a csodálat fényének halvány világosságát, amikor megkérdezte tőlem halk hangján:

— Neked két szines ceruzád van?...

Követtem tekintetét. Tényleg, asztalomon, az összehányt kéziratok között két piros ceruza büszkélkedett. Hogy milyen gazdag vagyok, azt csak most tudtam meg, az ő szeplős és maszatos arcáról olvastam le és áhitatosan pislogó szeméből fejtettem meg.

Nem szóltam. Az acélbetűk tovább kopogtak a hengeren, s a lila szalag kigyózáva kuszott a papír felett. Nagysokára fordultam csak hátra:

— Hát neked nincs szines ceruzád?

— Nekem nincs... Lehajtotta fejét és párányi szünet után lassan hozzátette: Nekem apám sincs...

Ránéztem és rámnézett. Tudtam: sietnem kell, nagyon várják már a kéziratot, már nyugtalanul zugott a telefon is, de tudja Isten, fanyar és keserű szomorúság markolásza torkomat. Ujjaim mintha meggémberedtek volna, nem találtam a betűket, nem láttam a sorokat, a telefon felé sem nyultam, csak a két szines ceruza táncolt előttem. Nagyra nőttek, meghíztek az asztalomon, mindennél fontosabbak voltak. És nagyon szégyeltem magamat most: lám nekem két ceruzám van, neki meg egy sincs. Sem ceruzája nincs ennek a kis emberkének, sem pedig apja.

— Nézd, szóltam hozzá halkán, neked adom az egyik ceruzámat.

Csodálkova villantotta rám szomoru két szemét.

— Nekem adod?

— Neked.

Sokáig nézegette, szorongatta szurtos kis markában. Néha lopva rámpillantott. Én nem mertem ránézni. Olyan komolyan néztem egy kéziratot, mintha az életem függne tőle.

Egyszerre csak megérinti a kabátomat.

— Mondd, miért adod nekem az egyik ceruzádat?

Nem feleltem mindjárt. Kinéztem az ablakon, körömm piszkáltam.

— Nézzed... nekem két ceruzám volt, neked pedig egy sem... Akinek kettő van, az adja oda az egyiket annak, akinek sincsen.

Komolyan nézett rám és hallgatóit. Sokáig hallgatóit, egyre csak a ceruzát nézegette, ki is próbálta, piros csíkot kuzott vele az asztalra, majd hirtelen szembefordult velem.

— Mondd, szeretsz te engem?

Meglepődve néztem rá.

— Hogyne, persze, hogy szeretlek. Miért kérted?

— Azt hittem, hogy azért adod nekem a radrodát, nem pedig mert kettő van...

Letette a pulloveret az asztal sarkára és rámutatott.

— Látod, nekem csak egy van. A mamának sincs csak egy kötött kendője, de azért elhoztam... Ird meg az újságba, hogy elküldtük a honvédeknek...

Hirtelen rámrohant valami gyengeség, lehajtottam a fejemet, féltem felnézni, úgy éreztem magam, mint a gyík, aki elrejtőzik a csendőrök elől. Magamba néztem, de nem láttam semmit, csak fényességet, ami úgy csillogott, mint hatalmas könnycsepp.

Aminál fölneztam, már nem volt ott. Nesztelenül ment, úgy ahogy jött. Hang nélkül lépkedett apró lábával, fejét lehajtotta. Utána futottam, de akkor már messzi járt, csak ingének vakító villogását láttam a fák alatt, a vármegyeház előtt...

S amikor visszatértem, az asztalomon ott találtam mindkét szines ceruzát. Ott volt mellettük a rossz, szakadozott pullover is, egy ismeretlen kisfiú ajándéka a magyar katonának...

ILLES SÁNDOR.

Milyen bájosak

az egészséges vidám gyermekek különösen, fia lizta lefelletük üdeségét érezzük. A száj és a fogak ápolása éppen olyan fontos, mint a bőr. Szoktassuk tehát a gyermekeket már kora ifúságuktól kezdve rendszeres fogápoláshoz — mégpedig ODOL fogpéppel.

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

Postahivatalt kap Felsőhegy, Bogaras, Kevi és Tornyos

Deák főispánt diszpolgárává választotta Zenta

Zenta város képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott dr. Gussáth György elnöklétével. A közgyűlés elhatározta, hogy dr. Deák Leó főispánt a város diszpolgárává választják. Nagyjelentőségű a képviselőtestületnek az a döntése, hogy Felsőhegyen, Gunarason, Kevén és Tornyoson postahivatalok létesítését határozta el. A város támogatja a szegény főiskolai hallgatókat. A levénteoktatóknak és a tűz

oltóknak ruhát szereznek be. A palánkai mentelepről tíz mént kértek.

A közgyűlés végül hozzájárult, hogy huszezer pengős kölcsönt vegyen fel beruházásokra. A kölcsön felvételét a belügyminisztérium engedélyezte.

A második napközi otthon is felépül Zentán és ennek segítésére négyezer pengőt szavaztak meg.

Magyar gumit talált fel egy székely tanító

Világjelenség ma a gumihány. Épp ezért általános érdeklődésre számíthat az a két találmány, amellyel egy nyugalmazott igazgatótanító jelentkezett az utolsó pillanatban a pénteken megnyitott Nemzetközi Vásárra. A kézdivásárhelyi feltaláló jelentkezésében leírását is adja a két találmánynak. Az egyik

olyan autókerek, amelyhez nem kell pneumatik

és amely — szerinte — garantáltan defektmentes. E mellett a technikai megoldás mellett

valódi magyar gumit is talált fel az ügyes székely.

Rájött, hogy az egyik, az országban nagy tömegben található és minden nehézség nélkül céltudatosan is termelhető hazai növényből készíthető olyan kivonat, amely egy az igazgatótanító találmányának lényegét jelentő, ugyancsak könnyen előállítható anyag hozzákeverése által

ugyanolyan minőségű gumit ad, mint amilyen a paradus trópusi tájakon termelt gumi gyanfája.

Bodor Kálmán a kézdivásárhelyi nyugalmazott igazgatótanító olyan biztos a dolgában, hogy találmányával már feljön a Vásárra. Helyet kért, hogy valóban szenzációs két rátalálását — mint ő nevezi — az emberiség közkincsévé tegye.

Józan, okos ember módjára Bodor Kálmán számít a kétkedőkkel. Ezért előre is közli, hogy találmányait szakkörök már felülvizsgálták és hogy szívesen bocsátja azokat a budapesti szakértők ítélete alá.

az eljárás titkát viszont csak akkor mondja el, ha a Vásár időleges oltalmat biztosít számára, amire az iparügyi minisztérium által adott általános engedély módját is ad a Vásár vezetőségének.

Hírek:

DÉLVIDEK

OTTI KÖRZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre. Flórián u. 8. A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész) orvosa dr. Rippl Miklós, Deák Ferenc krt. 15. A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnek a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Rippl Miklós, Deák Ferenc krt. 15.

VÁROSI UGYELETES ORVOS:

Dr. Kuczi János, Csihás Benő utca 12, telefon 96.

UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Kigvó gyógyszertár, Rákóczi ut sарok.

Czirák Imre író vármegyei népművelési titkárrá nevezték ki

A kultúrminiszter Czirák Imre író, óbecsei kántort, vármegyei népművelési titkárrá nevezte ki. Működési köre kiterjed Zomborra, valamint a dunamenti és belső bácskai járások területére.

Czirák Imrét nagyon jól ismerik a Délvidéken. Egyike a legtehetségesebb népi íróknak. A megszállás alatt fáradhatatlan kultúrharcos volt, minden magyar megmozdulásból kivette részét, az első sorban harcolt, dolgozott.

Könyvei nemcsak a Délvidéken, de az anyaországban is sikert arattak. Írásaiból a derű sugárzik.

Ő írta az első délvidéki szindarabot, amely ötven előadást ért meg Bácska városaiiban és községeiben. Czirák kinevezése osztatlan örömet keltett nemcsak Zomborban és Óbecsén, de az egész Délvidéken.

Esküt tesznek a honvédelmi munkára jelentkező zombori nők. A női honvédelmi helyi munkabizottság hirdetményt tett közzé, amely felszólítja a munkára jelentkező tagokat, hogy 14-én a gimnáziumban eskütelre megjelenjenek a következő sorrendben: d betűig 9 óráig, e-h betűig 10 óráig, i-l betűig 10-11 óráig, m, n, o betűsők 11-12 óráig, p, q, r, s betűsők 2-3 óráig és végül t, u, v, x, y, z betűsők 3-4 óráig.

A török újságírók távirata Kállay miniszterelnökhöz. Budapestről jelentik: A Magyarországon járt török újságírók táviratot intéztek a magyar határról Kállay miniszterelnöknek, amelyben felhívják a magyar kormányt azért a szívélyes és baráti fogadtatásért, amelyben felelhetetlen magyarországi tartózkodásuk során részük volt.

Nagyboldogasszony napján délután zárva tartják üzleteiket a zombori borbélyok. A zombori ipartestület borbély és fodrász szakosztálya közli, hogy Nagyboldogasszony napján csak délig tartják nyitva üzleteiket a borbélyok és fodrászok.

A DOROSZLÓI GYÖNGYÖSBOKRÉTÁSOK BUDAPESTEN. Doroszlóról jelentik: A festői doroszlói gyöngyösbokrétások csoportja meghívást kapott Budapestre. A gyöngyösbokrétások Szent István napján szerepelnek a fővárosban és résztvesznek az ünnepi körmeneten is.

Az óbecsei tanonccsokja tantestülete. A tanonccsokja tantestületét most választották meg, s az a következő: igazgató Pásthay Ferenc, óraadó tanerők: Borsányi Béni, Kiss János és Verénd József gimnáziumi tanárok, Beretka János, Durányik György, Erdős Sándor, Gadányi János, Kelemen László, Kőszeghy István, Bíró János, Petri Béla, Szaniszló Elemér és Tokoss József tanítók, hitoktatók: Greguss Tamás rk. káplán, Kolarov Demeter g. kel. plébános.

Országzászlót avat Nemesmilitics

Nemesmilitics szombaton országzászlószentelési ünnepélyt rendez. Reggel kilenc órakor a leventék díszmenete megy a zászlóért. Fél 10 órakor ünnepélyes felvonulás lesz, tíz órakor pedig tábori mise. A Himnusz eléneklése után Körmendy István tartja meg az ünnepi beszédet. Szavatelok következnek ezután, majd Horváth Jenő a községi bíró átveszi a zászlót. Az ünnepség után díszbéd lesz, délután négy órakor a sporttelepen pedig sportbemutatót tartanak.

Vásár Topolyán. Augusztus 19-én állat- és kirakodóvásárt tartanak Topolyán. Vésztmentes helyről mindenfajta jószág felhajtható.

Besurranó tolvajt fogtak el Szondon. Tegnap a szondi rendőrség letartóztatta Berényi István 28 éves fiatalembert, aki kisebb tolvajlásokat követett el. Berényi besurranó a nyitott ablakon és a házakból szalonját, sonkát, ruhaneműket vitt el. Hatrendbeli lopással vádolják. Bekisérték az ügyészség foházába.

Új kántor Óbecsén. Czirák Imre lemondása folytán a megüresedett alsóvárosi katolikus kántori állásra a hitközség képviselőtestülete Török Ferenc bácsgyulafalvi kántort hívta meg.

Két gyerekre rászakadt a játékalagut. Megdöbbentő szerencsétlenség történt az ONCSÁ-nak az újpesti újtemető közelében folyó építkezésén. A ház mögötti gödörben két gyermek alagutat vájt. Amikor már elég nagy volt az alagut, bemásztak és a következő pillanatban rájuk szakadt a föld. A közelben dolgozó munkások azonnal kiásták a föld alól Hirschner István 11 éves és Blonczky Géza 9 éves tanulóit. Agyrázkódásokat szenvedtek. A mentők az újpesti Károlyi kórházba szállították őket.

Szabadtéri előadás Temerinben. Szombaton, Nagyboldogasszony napján a TTC műkedvelői színre hozzák a Gyergyói bál című operettet. A előadás iránt nagy az érdeklődés.

Leesett két óbecsei kislány a vágató kocsirol Óbecsén tegnap halálos szerencsétlenség történt. Glavaski Mihály földműves gabonát szállított, közben lova megvadult egy cséplőgéptől és elragadták a kocsit. A gazdálkodó két kislánya leesett a vágató szekerről, s egyik, az egyéves Aranka olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy meghalt.

Háromnapos szónoki tanfolyam Budapest. Bognár Elek színművész szónokiskolájában (IV., Kecskeméti-u. 6. I. emelet, telefon: 456-900) a Nemzetközi Vásár idején 3 napos gyorsított tisztán gyakorlati részről álló, szónok- és előadóképző tanfolyamot rendez — aug. 17., 18., 19.-én azok számára, akik a közönség előtti biztos fellépés terén magukat tökéletesíteni óhajtják, vagy esetleges lámpalázuktól megakarnak szabadulni. Előadások naponta reggel 8-10, és d. u. 5-8. Összesen 15 óra. Első előadás 17.-én, hétfőn reggel 8 óra. Részvételi díj 60 P. A jelentkezések megkezdődtek.

Elitették öt zombori árdragitót. Tegnap öt zombori piaci árúst ítélték el fejenként harminc pengő pénzbüntetésre, mert azok a söprű darabját két pengőért árulták. Az elitették a következők: Szekeres István, Szekeres Márkó, Hudics János, Hudics József, Maglics Miklós.

Horvátországban nincs magánautó. — A védő- és biztonsági rendőrigazgatóság átmenetileg augusztus 25-től kezdődőleg az egész ország területére elrendelte a magánautóforgalom teljes megszüntetését. Csúpan katonai és diplomataokcsik közlekedhetnek, továbbá különleges engedéllyel ellátott kocsik, ezeket azonban csúpan közérdekből és a legszigorubb elbírálás alapján adják.

Sót kevert a zsirba — elitették. Preradov Vladimir liljomosi kereskedő 35 kilogramm zsírt adott el Cserveni Lénár palánkai lakosnak. A zsirban 16 kilogramm sótt helyezett el Preradov és ezért családért vonták felelősségre. Preradovot 200 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Leányával együtt a vízbe fulladt egy anya Thegze Mihályné 40 éves berznai lakos 10 éves Julianna leányával a község határában folyó Nagyg folyón a jobbpartól a balpartra két marhát hajtott át. Azonban, mielőtt a partot elérhették volna, a folyó erős sodra az anyát és kislányát elvitte és mindketten, mielőtt a mezőn dolgozó emberek segítségükre siethettek volna a vízbe fulladtak. Holttestüket később a helyszíntől egy kilométerre kifogták.

Melbelötte magát egy szobalány. Kedden délután Erdligeten Szabó Anna 19 éves szobalány pisztollyal mellbelötte magát. A budafoki mentők a Rókusha szállították. Tettét családi okok miatt követte el.

Lenyelt 15 szöget. Ottó Sarolta 19 éves csepeli munkásnő 15 szöget nyelt le öngyilkossági szándékkal, mert összeveszett udvarlójával. A mentők a Rókuskórházba szállították.

NEMESMILITICS:

ZSE-TURUL 14:0 (5:0) Vasárnap élénk érdeklődés mellett találkozott a két csapat. A ZSE valószággal lehengette ellenfelét. A győztes csapat minden egyes tagja jól játszott. A gólokat Lukits (6), Lukács (3), Ivánkovits (2), Kovács, Hány és Haméder lőtték.

A megvadult ökor haláragázolta gazdáját. Szokatlan szerencsétlenség történt Gután. Szokolics József gazdálkodó ökreit itatta meg a kútnál. Az egyik állat valamitől megvadult és a mellette álló gazdának rohant, akit felöklelt, majd kersztülgázolt a szerencsétlen emberen. Mire a közelben tartózkodók Szokolicshoz értek, a súlyosan sérült emberben már nem volt élet. Az ökröt nem sikerült megfékezni s az még súlyosan megsebesítette Horváth Imre fiatalembert is, akit azonnal beszállították a kórházba. A felbőszült állat ekkor még összetörve a kerítést kirohant a falun végig a határba és csak reggel, mikor megcsendesedett, sikerült visszaterelni az istállóba.

Honvédeink mindennap szembenéznek a halállal, védjük meg őket a szeretet meleg ruhájával.

Szentmise alatt kifosztották a plébániát. A nagykomlói plébániahivatalban reggel szentmise idején ismeretlen tettes álkulcs segítségével betörést követett el. A betörő megfurta a lelkészi hivatal páncélszekrényét, többszáz pengőt magához vett és ellopott egy írógépet is. Távozásakor az irodahelyiséget álkulccsal gondosan bezárta. A nyomozás megindult.

Felemelték a bábák fizetését. A belügyminiszter utasította a törvényhatóságokat, hogy az okleveles hatósági bábák fizetését emelje fel. Évi járandóságukat 636 pengőben, a tisztifőorvosok által képesített bábákat pedig évi 426 pengőben állapította meg.

Elásta ujszülöttjét, azután strandolni ment. Egy nagybányai gyümölcskertben ásás közben csecsemőholttestre bukkantak. A nyomozás megállapította, hogy a gyermeket megfojtották és úgy ásták el. Kiderült az is, hogy a bűncselekményt egy nagybányai leány követte el. A leány gyermekáldás elé nézett, de leplezni akarta szegényét, mikor kisgyermek meg született, megfojtotta, papirosba csomagolta, aztán elásta egy idegen kertben. Hogy tette miatt gyanuba ne keveredjen, azonnal kiment a strandra, mint-ha mi sem történt volna vele. A rendőrség a megtévedt anyát letartóztatta.

A zombori Leventecsapat összeállítás. Szombaton a zombori Leventék a bajmoki Leventék Sportegyesületével mérkőzést rendeztek. A zombori csapat felállítását a következők: Csuvardits, Spitzer, Bagi, Dani, Huber, Parcsetics, Várszegi, Tordi, Schmidt, Tusor, Szabadka. A nevezett játékosok szombaton délután 3 órakor jelentkeznek a klubházban. Cipőt, sípcsontvédőt, lábszárvédőt mindenki hozzon magával.

Közgazdaság

A vidéki cipészkiparosok is kapnak zárt sevrőbőrökből és az importált boxokból

A budapesti cipészpartestület kívánságára a Lábbeliközpont nemrég jelentősebb mennyiségű zárt sertésbőrt és importált boxot utalt ki a polgári lakosság cipőellátásának gyarapítása céljából. Ez a kiutalás valóban bevált és bebizonyította, hogy ezen a téren is milyen fontos az előrelátó gondoskodás és aránylag milyen nagy eredményeket lehet elérni egészen kicsinek látszó dolgokból is.

A vidéki ipartestületek tudomást szereztek erről a kiutalásról és most szintén azzal a kérdéssel fordultak a Lábbeliközponthoz, hogy

a nagy- és kiskereskedőknél tároló zá-

rt sevrőbőrökből és külföldről behozott boxokból részükre is juttassanak arányos mennyiségeket,

mert hiszen a cipőellátás terén a vidéken is méltánylást érdemlő a helyzet ugy a fel dolgozó kisipar, mint pedig a fogyasztó nagyközönség szempontjából.

Illetékes helyen kiutalásba helyezték, hogy a vidéki cipészkipar méltányos kérését támogatni fogják. Az újabb kiutalásoknál természetesen elsősorban azoknak a vidéki városoknak cipészkiparosai jöhetnek számításba, amelyek eddig még egyáltalában nem részesültek a fentebb említett anyagok kiutalásában.

Hogyan kell a bércseplők árpafölöslegének beszoigaltatása körül eljárni?

A közellátásügyi miniszter körrendelete a kormánybiztosokhoz

Amin a szakemberek előtt ismeretes, az idei termésrendület a Hombárnak való beszoigaltatás szempontjából az árpatermésnek 22 százalékát írja elő, az arató- és cséplőrészt pedig szabadon hagyja azért, hogy az itt foglalkoztatott munkások az állataik részére szükséges arbaktakarmány-járandóságukat ilyen módon biztosíthassák. A bércseplőgépek tulajdonosának kérésére legtöbb esetben nagyobb a saját állatállományának abraktakarmány-szükségleténél. Ez a körülmény tette szükségessé, hogy a közellátási miniszter különleges intézkedéseket tegyen a tekintetben.

Ezt a körrendelet alakjában közölje az összes közellátási kormánybiztosokkal. A közellátási miniszter tehát azt az utasítást adta ki, hogy a bércseplőgéptulajdonosok a gépkérésnek azt a részt, amely — az arató gépezet és fűtőcséplőrészeknek kiadása után — állatállományuk évi takarmány-szükségletén felül feleslegként mutatkozik, szállítsák fel a Hombárnak megvételre. A Hombárnak ilyen módon eladott árpafeleslegének mennyiségét a községi előjáróságok (városokban a polgármesterek)

az árpacséplés befejezésétől számított 15 napon belül bejelenteni tartozik a közellátási kormánybiztosokhoz.

Ezzel kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy abban az esetben, ha az aratórészt keresztekben (nem a gépnél szemesen) adták ki, milyen mennyiség alapulvételével kell a beszoigaltatandó 22, illetve 30 százalékot kiadni?

A közellátási miniszter körrendeletében erre a kérdésre is megadta a választ. Mivel a vonatkozó rendelet a teljes árpatermés és a teljes zabtermés után állapítja meg a beszoigaltatandó mennyiségeket, ennélfogva, ha a termésből keresztekben körülbelül 10 százalékot a cséplés előtt elvették, akkor a kicséplést mennyiséghez az elvett 10 százalékot előbb hozzá kell adni és az így kapott összegnek kell árpánál 22, zabnál pedig 30 százalékát beszoigaltatásra előírni.

Ugyancsak felmerült az a kérdés is, hogy zabból, ha tulajdonosa maga aratja le, vagy nézért arattatja, be kell szolgáltatni a 30 százalékot és a cséplőrészen felül az aratórésznek megfelelő mennyiséget is? Felelet:

az aratórészt megállapításánál az illetékes vármegyei munkabérmegállapító

bizottság érvényes határozata az irányadó.

Ennélfogva ha valaki pénzért, vagy a fennálló határozattól eltérő megállapodás alapján, avagy akár saját maga, esetleg géppel aratott, aratórészt minden esetben beszoigaltatni tartozik annyit, amennyit a munkabérmegállapító bizottság a kérdéses területre aratórésznek megállapított. Ez általában országosan kerekben 10 százalékot tesz ki.

Sürgősen kell jelentkezni repcetermelésre

Nagyszabású termelési program részletes és alapos kidolgozását jelenti a hivatalos lap augusztus 9-i számában megjelent rendelet, amely az egyes ipari növények kötelező termelése tekintetében intézkedik.

A rendelet végrehajtása tárgyában illetékes helyről a rádióban, a sajtóban az érdekképviseletek és a termelést szervező vállalatok útján a gazdaközönséghez.

Igen fontos azonban mielőbb felhívni a gazdaközönség figyelmét arra a körülményre, hogy az őszi repcevetések, illetve azok áttelelt területe is teljes egészében beszámítást nyer a rendelet szerinti kötelező olajmagtermelésre.

A repce vetésének ideje augusztus 20-tól szeptember első harmadáig tart, ezért aki jó eredményeket akar elérni, idejében kell a vetés keresztülvételéről gondoskodnia. Az Olajmag Értékesítő Szövetkezet már igen jelentékeny területre szétküldte a kedvezményesen szolgáltatott és az elmúlt szigorú telek során is jó bevált eredeti eszterházi nemsített repce vetőmagot.

Ajánlatos, hogy mindenki, aki a repce termelésébe még bekapcsolódni kíván, jelentkezését mielőbb elküldje az Olajmag Értékesítő Szövetkezetnek, Budapest V., Vigadó-u. 4. Ezen kívül jelentkezni lehet a Futura központjánál: Budapest, V., Vigadó-u. 6, vagy a Futura bármely vidéki megbízottjánál.

Tájékoztató és díjtalan természetű utmutató ugyanezen a helyeken kapható. A vetőmag megküldése körülbelül 14 napot vesz igénybe, ezért aki idejében akar vetni, annak azonnal kell jelentkeznie.

Védjük a szőlőt a napraforgót és gondosan végezzük aratását

Az olajmagtermelésre a Futura útján kiosztott napraforgófajták legnagyobb része igen korai fejlődésű. A kelő időben elvetett és megfellelő megmunkálás mellett termelt napraforgó

legnagyobb része éresben van és számítani lehet arra, hogy az aratás általában már augusztus végén megindul. Ezért különös nyomatékkal felhívjuk illetékes helyen a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az éresben lévő napraforgót, különösen ha az széljárta helyen fekszik és magas növésű, a termelési utmutatásban leírt módon biztosítsa a súlyosabb szélkárak ellen. A részletes természetű utmutató kérhető a mezőgazdasági kamarától és a Futura központjától: Budapest, V., Vigadó-u. 6, vagy a Futura bármely vidéki megbízottjától.

Fontos a gazdáknak azt is szem előtt tartaniuk, hogy a napraforgó augusztus végén, szeptember elején való beérése annak szárítását is nagyban megkönnyíti. Ehhez azonban szükséges, hogy a magvakat hagyják jól beérni, a levágott érett tányérokat azonban azonnal csépeljék és napsütöses időben szabadon szárítgassák.

Mennyi bor termelt egy év alatt a világon?

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet közleménye szerint a múlt évben 160 millió hektoliter bor termelt az egész világon. Ez az eredmény ugyan 6,7 százalékkal meghaladta az 1940-es évi bortermelet. De 14,7, illetve 19,9 százalékkal elmaradt az 1939 és az 1934-38 közötti átlag termelés mögött. Az említett 160 millió hektoliterből kerekben 125 millió hektoliter esett Európára, Országot is beleszámítva, amelynek 85 százalékát O'aszországban, Franciaországban és Spanyolországban szüretelték. Nem hivatalos közlemények szerint Itáliában 35,5 millió hektoliter volt a termés, míg 1940-ben 30,3, 1939-ben 42,5 millió hektoliter volt az eredmény. Franciaországnak 42,5 millió hektoliter bora termelt, amely elmarad az 1940 évi 44,8 és az 1939 évi 68,0 hektoliter eredménye mögött Spanyolországban 14,5 millió hektolitert szüreteltek, míg az előző két évben 14,1, illetve 11,3 millió hektoliter volt az eredmény.

Európa többi bortermelető állama között megemlítsük méltó Románia, ahol 10 millió hektoliteres közepes eredményt értek el a múlt évben. Portugália 6,5 millió hektoliteres termésével bizonyos emelkedést áru el 1940-ben, 5,2 millió termésével szemben. A szüret Görögországban mutatkozott a legkielégítőbbnek. Ha a magyar bortermelet mennyiségileg messze alul is maradt az eddigi átlagos eredményeknek, mégis kétszer annyit volt, mint 1940-ben, amikor csupán 1.000.000 hektolitert szüreteltek. Németország, Bulgária és Szlovákia átlagtermést jelenthetett. 1941-ben 2.700.000 hektoliter bort szüreteltek. Törökország meg sem közelítette eddigi átlagtermését.

Európán kívül megemlíthetjük Algeriát, 10,5 millió hektoliteres termése 25, illetve 40 százalékkal alul maradt 1940, 1939 eredményéhez viszonyítva. Marokkóban 0,5 millió hektolitert szüreteltek. Az Egyesült Államokban 24 millió métermázsa szőlő termelt, ami általában 6 millió hektoliter borknak felel meg. A déli félgömb bortermelető államaiból (Argentína, Chile, Brazília, Uruguay, Dél-Afrika és Ausztrália) nem érkezett be jelentés, a világ bortermeletében különben sem játszanak nagy szerepet, mert hiszen végső eredményben alig 5-10 százalékkal képviseltetik magukat.

Be kell jelenteni a lábbelikészleteket

A közellátásügyi miniszter elrendelte, hogy minden lábbelikereskedő és minden cipész — (csizmadiák) iparos, ideértve a lábbeli előállításával gyárszerűen foglalkozó iparost is — köteles a tulajdonában lévő lábbeliket és zöldszínű lábbelitalványokat az augusztus 15-i állapot szerint augusztus 24-ig a Lábbeli Központnak (Budapest, V., Falk Miksa-u. 30) bejelenteni. Nem kell bejelenteni a mérték szerinti készített lábbeliket.

A bejelentési űrlapokat az ipartestületeknél, a Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesületénél és a Lábbeli Központnál díjmentesen lehet beszerezni.

Képek a felsőbácskai falvak életéből

Egy délelőtt a nemes és nemzeti Piukovichok között, ahol még a kanász is nemes embőr

Mátételke, augusztus. Még egészen sötét van, amikor a vonat kindul az állomásról, de alig félórai utazás után erre künn már érezni lehet hogyan nyomul előre aranyos hintáján a reggel. A pihegő nyári éjszaka horizontján itt-ott feltűnedeznek a bitor szegélyek mjre a hallgatag csillagok félenken elhalványulnak.

A kis bakteház-előtt álmoszemű vasutas tiszteleg a tovagördülő kocsisornak, aztán ismét visszaballag parányi szobájába, hogy legalább még egy félórát szundikálhasson a következő vonatig. Nem nagyon sok utas szokot leszálni ezen a parányi állomáson s így érthető a bakter komondorának szájtató csodálkozása is. A derék állat annyira csodálkozik érkezésen, hogy még a vasszörnyeteg kötelességszerű megugatását is elmulasztja. Aztán, hogy magához tér meglepetéséből nyomban körülzaglász, majd barátságosnak egyáltalán nem mondható mordulással figyelmeztet a „pályaudvar” gyors elhagyására.

EGY KIS MAGYAR FALU A BUCKÁK KÖZÜTT.

De most aztán merre?

A bakteházon kívül más épület nem látható csak éppen a kis iparvágány jelzi, hogy erre valamilyen településnek kell lenni. A lóré azonban nem jött ki ma az állomásra s így nincs más hátra, mint gyalogosan nekivágni a nagy utnak.

Mátételke ugyanis messze esik a vasutól és csak a községen átvezető Baja—bácsalmási műuton lehet illetve lehetett megközelíteni, amikor még rendes autóbúszközlekedés volt erre. Hatalmas buckák között kanyarog a kocsiut a falu felé, amelynek tornyát már tízpercnyi gyaloglás után megpillantom. A határ is benépesedik. Minél közelebb látszik a torony, annál sürbben következnek a tanyaépületek és végre egy nagyobb bucka mögött feltűnik a község is.

AHOL MÉG A GULYÁS IS „NEMES-EMBŐR”.

Bizony jó „falukutató”-nak kell lenni annak, aki Mátételkét meg akarja találni. Egy órai gyaloglás után már benn járok a főutcán s nem kis meglepetéssel látom, hogy ahány szatócs, cipész, bognár, kovács és egyéb mesterem ber van a faluban, azt mind PIUKOVICH-nak

hívják. A kicifrázott „cégtáblák” mindegyike PIUKOVICH név áll János, József, Péter és egyéb keresztnévvel, legfeljebb annyi eltéréssel, hogy egyik ch-val, a másik pedig ts-sel vagy egész egyszerűen cs-vel végződik. A községhezán a rendőrt Piukovich-nak, a bírót Piukovits-nak a kisbíró Piukovics-nak hívják. A vezetőjegyző csak azért nem Piukovich (Vécsei Dezső), mert nem a faluból származik a családja. Barátságos cigarettafüst mellett meséli el Vécsei főjegyző a nemes (mert nemese) Piukovits család származásának történetét és szívesen mutatja meg a vasszekrényben féltve őrzött donációs levelet is, amire igen büszkék a mátételkiek.

Megtudom, hogy Mátételke, ez az alig ezer lelket számláló falu kétszázéves település és eredetileg a nagy birtok volt néhai Piukovich János tulajdonában. Ez a Piukovich János — így mondják az itteni öregek — Mária Terézia szolgálatában állott és egy vitézi tettéért nemességet kapott. Hogy mi volt az a vitézi tett, arról nem tudnak de nem tesz említést róla a donációs levél sem, amelyhez remek címer is van: piros-kék mezőben arany oroszlán. Piukovich János 1741-ben kapta a nemességet a hatalmas birtokkal együtt, amelyet akkor Mateovicspusztának hívtak, valószínűleg előbbi tulajdonosáról. A háboru után a megcsontított Bácsme gyében már mint község szerepelt Mateovicspuszta, majd később Mátételke.

MINDENKIT PIUKOVICH-NAK HÍVNÁK A FALUBAN.

A község lakossága, eltekintve az azóta bevándoroltaktól egytől-egyig Piukovits névre hallgat s valamennyien, apraja-nagyja — a híres Piukovich leszármazottjának vallják magukat. A főjegyző indítványára elhívták a „falubölcsét” az öreg Piukovich Péter bácsit, aki, mint a legöregebb Piukovich — tud egyet-mást a család történetéből. A nagybajuszu 89 éves, de mindig jó egészségnek örvendő Péter bácsi szíves örömet áll az újságíró rendelkezésére és többek között elmondja, hogy tudomása szerint is a lakosság a „nagy” ős leszármazottja. Hogy miért kapta János a nemességet arra vonatkozóan az öreg sem tud bővebb felvilágosítással szolgálni de ő is úgy hallotta, hogy a János valami nagy hőstettet vitt végbe a fényes udvarnál.

— Merthát igen jó vágásu ember volt ám a mi Jánosunk — teszi hozzá sokat jelentő mosollyal a legöregebb Piukovich.

Aztán arról is szó esik, hogy vannak, akik rosszmájuságból és irigységből azt állítják, hogy Piukovich János labanc-vezér volt, és mint olyan tett volna szolgálatokat a királynak, aki aztán nemesség adományozásával hálálta meg a labanc-vezér szolgálatait.

— Ez azonban nem igaz — ver a mellére Péter gazda önértetesen — mert mi Piukovichok mindig hű magyarok voltunk.

Az ablak alatt most vonul el a gulya. Szépszál gulyás legény lépeget a tarka tehének nyomában és én esküdni mernék, hogy őt is Piukovich-nak, de legalább is Piukovics-nak hívják.

Mintha csak a gondolatomban olvasna Vécsei főjegyző, sietve megjegyzi:

— Igen, a gulyásunkat is Piukovits-nak hívják, ő is nemesi leszármazottja a „nagy” Piukovich-nak.

„A FALU ÖSEREJE FRISSITI A VÁROS VÉRKERINGÉSÉT”.

Péter bácsival járom be a falut. Egyik háznál intelligens arcu fiatalember fogad bennünket. Mondanom sem kell, hogy őt is Piukovich-nak hívják, de doktorátusa van és csak egy kis nyaralásra jött haza a nagyvárosból. Sok minderről szó esik ezen a gyönyörű nyári délelőttön, s amikor azt kérdelem: hogyan rendezte be magának az életét, halk muzsikáló hangon így válaszol: — Az én életem folytatása már teljesen a városé lesz, mintahogyan ennek így is kell lennie, hogy a falu ösereje felfrissítse a város vérkeringését. De az én drága parasztszoknyás édesanyám és dolmányos édesapám megmagyított arcképe ott fog majd függni a cirádás, alkovós hálók és gyermekszobák falain, figyelemtetésül a kései unokáknak, hogy ime: az ősi ugar kéréskezű telpesei, akitől származtok... Minden hála és minden dicsőség őket illeti... az őseket, akik arcuk verejtékével tették porhanyóvá a termő rögöket...

Kimondhatatlanul jólesik hallgatnom ezt a fiatalembert, aki uri ruhát visel ugyan de lelkeben ott él a fajtája iránt érzett mélyszere tete és megbecsülése. Meleg kézfogással bucsuzom el tőle és a többi Piukovichoktól is és, amint felülök a rendelkezésemre bocsájtott kocsira önkéntelenül eszembejut Péter bácsi önértetes mondása:

— A Piukovichok mindig jó és hű magyarok voltak.

Az állomásnál a biztonság kedvéért még megkérdelem a barátságos bőbeszédű kocsiost: — hogy hívják Magát öregem?

— Piukovits József a nevem — mondja tiszteletudó kalapleemeléssel.

Ságody Győző

LIVIAÉRT TETTEM

(29)

Egyszerre azt érezte, hogy a férfi a táskájába nyul és kivesz onnan valami üvegecskét. Maró illatú folyadékot töltött a markába és azal végigmosta erősen a leány száját. Aztán levette róla a tapaszt, nagy vigyázattal. Végül a tapasz is eltűnt hamarosan a táskában, az üveggel együtt, amíg az idegeng yors, türelmetlen szavakkal förmedt rá:

— Most aztán röpüljön miss! Maga az egyetlen, aki megmenekült tőlem eddig! És maga az egyetlen, aki a jövőben is biztonságban lesz! Mindig. Valakihez nagyon hasonlít, miss! Az a leány már nem él és nekem nincs hozzá erőm, hogy magával is végezzek, aki, aki az egyetlen... Fusson! Hát miért nem menekül, maga szerencsétlen?

Nagyot taszitott rajta. Betty azonban, bár majd elbukott a szőnyegen, megint visszapaszkodott hozzá. És csak annyit suttogott feléje:

— Maga! Maga meneküljön! A rendőrséget már értesítették, hogy itt van! Szólnak a vészcsengők! A maga élete is veszedelemben van!

A férfi megdöbbenve tekintett a leányra. De észrevehető volt, nem annak szólt a meg-

lepetése, hogy az üldözői egyszerre itt lehetnek!

— És maga? Maga elárulja ezt nekem, miss? Aze löbb még a villamoszékbe akart ültetni! Hiszen tudja, hogy ha elfognak, akkor nem kerülhetem ki!

— Nem magát kerestem, kérem, akármennyire bűnös is! Maga megkegyelmezett az élettemnek. És a majomtalpu bandita ellen szántam ezt a csapdát, nem magának! Meneküljön hát! Majd megkísérlem, hogy fedezzem!

Az hozzálépett. Főlemelte a lecsüngő kis kezét és megcsókolta.

— Velem ne törődjék! Csak azt mondja meg Dunny felügyelőnek, hogy ezentul nem kell puskával ülnie az ablakában éjjeleken keresztül. A bandita kitért az utjából. És ha maga majd egyszer ellátogat a newyorki temetők után az Evergreen temetőbe, ott igen szép emléket találhat. A Tadz-Mahal másolatát, hóféhér márványból, miss. Akkor, akkor gondoljon majd arra a Liviára, aki megmentette most magát az arcával és a szemével! Éppen olyanok voltak, mint a magáé, miss! Felejthetetlenek!

Betty zavartan bámult reá. És igazán nem értette meg később, hogyan és merre tudott el-

tűnni mellőle.

Odabent dobogás, zörgés keletkezett, majd az ajtó megnyílt. Falfehér fiatalember tántorgott ki bentről, akinek a kezében még most is reszketett a revolver. Betty maga is alig állott a lábán, de Charlie láttára nem bírta nevetés nélkül.

(Folytatiuk)

Apróhirdetések

Nápraforgó cséplőm-höz, traktorral rendelkező társat keresek. Zombor. Koczik Pál utca 10. a-2190-f

Keresek szeptember 1-re, a délutáni órákra urihölgyet, társaló és nevelőnőnek. Bővebbet: Köztisztviselő Szövetkezetében. Zombor. a-2188-f

Beltéren magasfek-vésű, 5 szobás fürdőszobás ház, szép evü-mölcsös, jutánvosan eladó. 6 hold prima szántó, műut mellett, jutánvosan eladó. Bővebbet: Dr. Veszélovszky József ügyvéd irodájában, Zombor. a-2191-f

Boltiszolga azonnali belépésre kerestetik, aki már üzletben hozszabb ideig volt. Politizer Manó régiséggereskedő, Zombor. a-2187-f

Keresek megvételre traktort. Ajánlatot ár-megjelöléssel és leírassal: Stefan János, Zombor, Horthy Miklós tér 4. a-2189-f

Kis ház eladó. Bővebbet Szeder utca 15. alatt. a-2156-f

Pálinka, kitűnő mi-nőségű, 22 fokos, állandóan beszerezhető Píli Ferenc szeszfőzdéjében, Vörösmart. a-2154-f